

Major non-psychiatric treatment

About your rights

Cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần

Sơ lược về những quyền hạn của quý vị

Vietnamese

Tóm tắt

Nếu theo nhận định của bác sĩ tâm thần hoặc bác sĩ, quý vị cần được chữa trị bằng cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần, quý vị:

- sẽ được cho biết thông tin về cách điều trị này và có thể đặt câu hỏi
- có quyền khước từ nếu quý vị có khả năng bày tỏ sự ưng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ về cách điều trị này
- có quyền hỏi ý kiến về y khoa và luật pháp
- có quyền hỏi ý kiến của một bác sĩ hoặc bác sĩ chuyên khoa khác về cách điều trị cho quý vị
- có quyền nhờ bạn bè, người trong gia đình hoặc luật sư đại diện cho quý vị
- có thể khiếu nại về cách điều trị cho quý vị
- có những quyền hạn chiếu theo *Hiến Chương Nhân Quyền và Trách Nhiệm (Charter of Human Rights and Responsibilities)*.

Quý vị có thể nhờ một người trong toán điều trị, bạn bè, người trong gia đình, luật sư, người bệnh vực hoặc thành viên trong cộng đồng đến kiểm tra, giúp quý vị thực hiện những điều này hoặc liên lạc với một trong những tổ chức được mô tả ở phần cuối tập sách này.

Sơ lược về những quyền hạn của quý vị

Quý vị có tập sách này trong tay vì theo nhận định của bác sĩ hoặc bác sĩ tâm thần, bệnh tình của quý vị sẽ thuyên giảm nếu được chữa trị bằng cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần. Tập sách này có thông tin về những quyền hạn và những quyền lợi pháp định của quý vị theo *Đạo Luật Y Tế Tâm Thần Năm 1986 (Mental Health Act 1986)*.

Bác sĩ tâm thần hoặc một người trong toán điều trị sẽ thảo luận với quý vị về thông tin này và những quyền hạn của quý vị và giải đáp những câu hỏi của quý vị.

Thông tin này phải được giải thích bằng ngôn ngữ hoặc cách thức quý vị có thể hiểu được. Tập sách này cũng được dịch sang một số ngôn ngữ khác nhau. Quý vị có thể hỏi một người trong toán điều trị cho quý vị xem có tập sách này bằng ngôn ngữ của quý vị không.

Dịch vụ y tế tâm thần này có bản *Đạo Luật Y Tế Tâm Thần (Mental Health Act)*.

Mục lục

Cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần	2
Khiếu nại	3
Chi tiết liên lạc quan trọng	4

Bất cứ lúc nào, nếu có thắc mắc về cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần hoặc những quyền hạn của mình, xin quý vị nhờ một người nào đó giải thích cho quý vị rõ. Quý vị có thể nhờ một người trong toán điều trị, bạn bè, người trong gia đình, luật sư, người bệnh vực hay một thành viên trong cộng đồng đến kiểm tra.

Hiến Chương Nhân Quyền và Trách Nhiệm (Charter of Human Rights and Responsibilities)

Mục đích của Đạo Luật Hiến Chương Nhân Quyền và Trách Nhiệm Tiểu Bang Victoria Năm 2006 (Victorian Charter of Human Rights and Responsibilities Act 2006) là cổ động và bảo vệ những nhân quyền nhất định. Hiến chương này ấn định những quyền bất di bất dịch và đòi hỏi các dịch vụ y tế tâm thần công cộng phải có hành động tương hợp với những quyền hạn này.

Ngoài ra, văn kiện này còn xác định rõ những quyền ấy có thể bị luật pháp hạn chế trong những trường hợp nào và như thế nào. Ví dụ như, theo Đạo Luật Y Tế Tâm Thần (Mental Health Act), dịch vụ y tế tâm thần có thể quản thúc quý vị nếu đó là điều cần thiết để bảo vệ sức khỏe hay sự an toàn của quý vị hoặc giữ an toàn cho người khác. Tuy nhiên, trong bất cứ tình huống nào cần phải hạn chế sự tự do hay xâm phạm đến những quyền hạn, sự riêng tư, phẩm giá và sự tự trọng của quý vị, những biện pháp này chỉ được thực hiện ở mức độ tối thiểu cần thiết trong tình huống đó.

Nếu có bất cứ thắc mắc nào về hiến chương này hoặc hiến chương này ảnh hưởng như thế nào đến cách điều trị cho mình, quý vị hãy liên lạc với một trong những tổ chức được mô tả ở phần cuối tập sách này.

Cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần

Cách điều trị theo đề nghị của bác sĩ quý vị được gọi là **cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần**. Mục đích chính của cách điều trị này là chữa bệnh về thể xác chứ không trị bệnh tâm thần của quý vị. Những cách điều trị trong danh sách dưới đây là cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần:

- bất cứ phẫu thuật nào được thực hiện sau khi gây mê hoặc gây tê
- việc sử dụng cách gây mê hoặc gây tê cho bất cứ mục đích nào
- hóa trị
- xạ trị.

Cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần không bao gồm 'những thủ thuật đặc biệt' hoặc 'thủ thuật nghiên cứu y học' theo Đạo Luật Giám Hộ và

Hành Chánh Năm 1986 (Guardianship and Administration Act 1986).

Những thủ thuật đặc biệt gồm có:

- bất cứ thủ thuật nào nhằm mục đích làm cho một người bị hiểm muộn vĩnh viễn (tiệt sản)
- phá thai
- cắt mô để ghép cho người khác.

Nếu bác sĩ đề nghị làm 'thủ thuật đặc biệt', quý vị nên nhờ Người Bệnh Vực Công Chúng (Public Advocate) hoặc một trong những tổ chức khác được mô tả ở phần cuối tập sách này góp ý kiến.

Thủ thuật nghiên cứu y học là bất cứ thủ thuật nào được thực hiện vì mục đích nghiên cứu y học, kể cả việc cho sử dụng thuốc men hoặc sử dụng trang/thiết bị hoặc dụng cụ trong khuôn khổ của cuộc thử nghiệm lâm sàng nhưng không dính dáng đến bất cứ việc khám bệnh ngoại khoa nào, quan sát những sinh hoạt của một người, thực hiện cuộc khảo sát hay thu thập hoặc sử dụng thông tin.

Điều trị

Bác sĩ tâm thần hoặc bác sĩ sẽ thảo luận chứng bệnh với quý vị, giải thích về cách điều trị dự kiến, thảo luận về những phản ứng phụ có thể xảy ra cùng những cách điều trị khác, hỏi ý kiến của quý vị và giải đáp bất cứ thắc mắc nào của quý vị về cách điều trị.

Bệnh vực

Khi thảo luận về cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần với bác sĩ tâm thần hoặc bác sĩ, quý vị có thể mời một người nào đó có mặt để ủng hộ tinh thần. Quý vị có quyền mời bạn bè, bà con thân thuộc, luật sư hoặc người bệnh vực làm đại diện, trước khi quý vị ưng thuận để cho trị bệnh.

Cố vấn và ý kiến của người khác

Quý vị có quyền nhờ người làm cố vấn về luật pháp và y khoa. Quý vị cũng có quyền hỏi ý kiến của người khác xem quý vị có cần được trị bệnh bằng cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần hay không. Người phụ trách hoặc bác sĩ tâm thần có thể giúp quý vị sắp xếp để hỏi ý kiến của người khác hoặc quý vị có thể chọn bác sĩ theo ý mình. Nếu chọn bác sĩ tự, có thể quý vị phải tự trả chi phí.

Ưng thuận cho trị bệnh

Nếu quý vị có khả năng bày tỏ sự ưng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ về cách chữa trị và chỉ trong trường hợp quý vị đồng ý, bác sĩ mới có thể trị bệnh cho quý vị bằng cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần mà thôi, tức là nếu quý vị có khả năng bày tỏ sự ưng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ, quý vị có quyền khước từ cách điều trị này.

Ứng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ

Ứng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ là trường hợp quý vị đồng ý để cho trị bệnh bằng cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần sau khi được cho biết:

- chi tiết cách điều trị
- lợi điểm, những khó chịu và rủi ro của cách điều trị
- bất cứ cách điều trị có lợi nào khác
- câu trả lời cho tất cả các câu hỏi của quý vị về cách điều trị và quý vị hiểu các câu trả lời đó
- liệu người đề nghị sử dụng cách điều trị hoặc bác sĩ đảm trách việc điều trị có bất cứ mối quan hệ tài chánh gì với dịch vụ, bệnh viện hoặc trung tâm y khoa, nơi quý vị sẽ được trị bệnh hay việc điều trị này sẽ được thực hiện hay không.
- những quyền hạn và những quyền lợi pháp định khác của quý vị.

Trước khi quyết định xem có nên để cho trị bệnh hay không, điều quan trọng là quý vị phải hiểu thấu đáo vấn đề. Nếu có bất cứ thắc mắc nào, quý vị nên hỏi bác sĩ tâm thần, bác sĩ hoặc bác sĩ chuyên khoa khác hoặc nhờ bạn bè, người trong gia đình, luật sư hoặc người bên vực, hoặc một trong những tổ chức được mô tả ở phần cuối tập sách này góp ý kiến.

Nếu ứng thuận cho trị bệnh bằng cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần, quý vị sẽ phải ký tên vào giấy ứng thuận ghi rõ quý vị đã bày tỏ sự ứng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ.

Rút lại sự ứng thuận

Nếu đồng ý để cho trị bệnh bằng cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần, rồi đổi ý, quý vị có quyền rút lại sự ứng thuận đó bất cứ lúc nào và việc điều trị sẽ chấm dứt. Nếu muốn rút lại sự ứng thuận, quý vị nên nói chuyện với bác sĩ điều trị của quý vị.

Điều trị: nếu quý vị không có khả năng bày tỏ sự ứng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ

Nếu quý vị không có khả năng bày tỏ sự ứng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ và cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần vẫn được coi là cần thiết thì quý vị vẫn được điều trị bằng cách này ngay cả khi quý vị đã khước từ đi nữa.

Nếu quý vị từ 18 tuổi trở lên, bất cứ người nào trong danh sách dưới đây có thể liên hệ được trước tiên và người này sẵn lòng và có thể đưa ra quyết định về cách điều trị dự kiến, người này có thể bày tỏ sự ứng thuận giùm quý vị (nếu không liên hệ được người nào thuộc diện thứ nhất thì xuống diện thứ nhì v.v.):

- người được ủy quyền y khoa thường trực (medical enduring power of attorney) (nếu quý vị đã chỉ định rồi)

- người được Tòa Tài Phán Dân Sự và Hành Chánh Tiểu Bang Victoria (Victorian Civil and Administrative Tribunal) chỉ định để đưa ra quyết định về việc điều trị dự kiến (nếu có người đã được chỉ định rồi)
- người giám hộ (nếu có)
- người giám hộ thường trực (nếu quý vị đã chỉ định rồi)
- bác sĩ tâm thần có thẩm quyền.

Nếu quý vị dưới 18 tuổi và không có khả năng tự bày tỏ sự ứng thuận sau khi đã được giải thích cặn kẽ, nếu có thể liên hệ được với người nào trong danh sách dưới đây mà người này sẵn lòng và có thể đưa ra quyết định về cách điều trị dự kiến, họ có thể bày tỏ sự ứng thuận giùm quý vị:

- cha/mẹ
- người giám hộ
- người được chỉ định theo điều 597 (s. 597), Đạo Luật Thiếu Nhi, Thanh Thiếu Niên và Gia Đình Năm 2005 (Children, Youth and Families Act 2005)
- bác sĩ tâm thần có thẩm quyền, nhưng chỉ trong trường hợp không tìm được cha/mẹ, người giám hộ, người nuôi dưỡng hoặc giám đốc bảo vệ trẻ em, sẵn lòng và có khả năng đưa ra quyết định mà thôi.

Điều trị cấp bách

Nếu cần phải trị bệnh cho quý vị bằng bất cứ cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần nào để cứu mạng quý vị, ngăn chặn trường hợp sức khỏe của quý vị bị tổn thương trầm trọng hay để quý vị khỏi bị đau đớn khổ sở hoặc tiếp tục bị đau đớn hoặc khổ sở đáng kể, bác sĩ có thể tiến hành việc điều trị mà không cần quý vị ứng thuận.

Khiếu nại

Khi được trị bệnh và chăm sóc, quý vị phải được đối xử một cách tôn trọng và không ai có quyền xâm phạm phẩm giá hay chà đạp quý vị.

Nếu không hài lòng về bất cứ điểm nào trong việc điều trị hoặc chăm sóc, quý vị có thể nêu khiếu nại. Trước tiên quý vị nên tiếp xúc với người phụ trách (Case Manager), y tá phụ trách quý vị hoặc nhân viên khác trong toán điều trị, nhân viên liên lạc đặc trách khiếu nại hoặc viên cố vấn cho người sử dụng dịch vụ tại bệnh viện, bác sĩ hay bác sĩ tâm thần của quý vị hoặc Giám Đốc Khoa Tâm Thần (Director of Psychiatry) tại dịch vụ y tế tâm thần.

Quý vị cũng có thể khiếu nại trực tiếp với Ủy Viên Dịch Vụ Y Tế (Health Services Commissioner) điện thoại số 8601 5200 hoặc Bác Sĩ Tâm Thần Trưởng điện thoại số 1300 767 299.

Nếu cần người giúp nêu khiếu nại, quý vị có thể nhờ người quý vị tin cậy, người này có thể là một nhân viên trong toán điều trị, bạn bè, người trong gia đình, luật sư hoặc thành viên trong cộng đồng đến kiểm tra.

Chi tiết liên lạc quan trọng

Sau đây là những tổ chức quý vị có thể liên lạc để xin trợ giúp hay để tìm hiểu thêm.

- Nhân viên cộng đồng đến kiểm tra (Community visitors)** là những người tới viếng thăm các dịch vụ y tế tâm thần ít nhất một tháng một lần để kiểm tra xem tình trạng các dịch vụ và phương tiện đối với việc điều trị và chăm sóc cho bệnh nhân có đạt yêu cầu hay không, thẩm tra về những vụ than phiền và báo cáo sau khi đã kiểm tra và thẩm tra.

5th Floor (Lầu 5), 436 Lonsdale Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 9603 9500
Gọi miễn phí: 1300 309 337
- Trung Tâm Luật Pháp Y Tế Tâm Thần (Mental Health Legal Centre)** là dịch vụ luật pháp độc lập, chuyên đảm trách những vấn đề luật pháp liên quan y tế tâm thần. Dịch vụ này có thể sắp xếp để cử luật sư đến đại diện cho quý vị trong phiên xử của Hội Đồng Tái Duyệt Y Tế Tâm Thần hoặc làm cố vấn cho quý vị về những vấn đề luật pháp khác.

9th Floor (Lầu 9), 10–16 Queen Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 9629 4422
Gọi miễn phí: 1800 555 887
- Cơ Quan Trợ Giúp Pháp Luật Victoria (Victoria Legal Aid)** cung cấp dịch vụ cố vấn luật pháp miễn phí về nhiều vấn đề khác nhau. Họ cũng có thể trợ giúp về luật pháp nếu quý vị không có khả năng mướn luật sư tư, và cũng có thể giúp quý vị có luật sư đại diện quý vị trong phiên xử của Hội Đồng Tái Duyệt Y Tế Tâm Thần.

350 Queen Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 9269 0234
Gọi miễn phí: 1800 677 402
- Người Bênh Vực Công Chúng (Public Advocate)** trợ giúp, cố vấn và bênh vực cho người có khiếu nại/than phiền nghiêm trọng về y tế tâm thần và các dịch vụ khuyết tật và cách điều trị.

5th Floor (Lầu 5), 436 Lonsdale Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 9603 9500
Gọi miễn phí: 1300 309 337
- Ủy Hội Cơ Hội Bình Đẳng và Nhân Quyền Tiểu Bang Victoria (Victorian Equal Opportunity and Human Rights Commission)** giúp giải quyết những khiếu nại về việc phân biệt đối xử, với chức năng cụ thể liên quan đến *Hiến Chương Nhân Quyền và Trách Nhiệm (Charter of Human Rights and Responsibilities)* và có thể làm cố vấn về Hiến Chương này.

Các dịch vụ gồm có đường dây giải đáp thắc mắc và dịch vụ giải quyết khiếu nại bảo mật, miễn phí và vô tư.

Level 3 (Lầu 3), 380 Lonsdale Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 9281 7100
Gọi miễn phí: 1800 13 41 42
Website: www.humanrightscommission.vic.gov.au

- Bác Sĩ Tâm Thần Trưởng (Chief Psychiatrist)** là viên chức cao cấp của Bộ Dịch Vụ Nhân Sinh, được bổ nhiệm theo Đạo Luật Y Tế Tâm Thần, có trách nhiệm đặc biệt liên quan đến người được các dịch vụ y tế tâm thần điều trị, kể cả quyền điều tra các khiếu nại/than phiền và những vấn đề khác và có những biện pháp cần thiết.

50 Lonsdale Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 9096 7571
Gọi miễn phí: 1300 767 299
- Ủy Viên Dịch Vụ Y Tế (Health Services Commissioner)** là ủy viên độc lập chuyên điều tra và giúp giải quyết những khiếu nại/than phiền của người sử dụng dịch vụ y tế, về các dịch vụ y tế kể cả dịch vụ y tế tâm thần. Ủy viên có thể giúp bệnh nhân được xem hồ sơ y tế của họ.

30th Floor (Lầu 30), 570 Bourke Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 8601 5200
Gọi miễn phí: 1800 136 066
- Giám Sát Viên (Ombudsman)** chuyên điều tra các khiếu nại về các cơ quan chính phủ.

3rd Floor (Lầu 3), 459 Collins Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 9613 6222
Gọi miễn phí: 1800 806 314
- Hội Đồng Tái Duyệt Y Tế Tâm Thần (Mental Health Review Board)** là hội đồng tài phán độc lập, chuyên xét đơn khiếu nại bệnh nhân không tự nguyện, bệnh nhân phải để cho trị bệnh theo lệnh điều trị cưỡng bách có điều kiện và bệnh nhân phải canh giữ. Hội đồng Tái Duyệt Y Tế Tâm Thần cũng tự động tái xét trường hợp của các bệnh nhân này.

Level 30 (Lầu 30), Marland House,
570 Bourke Street, Melbourne 3000
Điện thoại: 8601 5270
Gọi miễn phí: 1800 242 703
Fax: 8601 5299
Email: mhrb@mhrb.vic.gov.au
Website: www.mhrb.vic.gov.au

Quý vị cũng có thể hỏi thăm người phụ trách hoặc bất cứ nhân viên nào trong toán điều trị về các tổ chức và nhóm hỗ trợ khác trong vùng có thể giúp quý vị được.

Những tập sách được in trong loạt bài nói về:

'Quyền hạn của quý vị':

- Bệnh nhân buộc phải điều trị (*Involuntary patients*)
- Lệnh điều trị cưỡng bách có điều kiện (*Restricted involuntary treatment orders*)
- Bệnh nhân phải canh giữ (*Security patients*)
- Bệnh nhân thuộc thẩm quyền của tòa án (*Forensic patients*)
- Liệu pháp chạy điện (*Electroconvulsive therapy*)
- Cách điều trị chính không liên quan đến tâm thần (*Major non-psychiatric treatment*)
- Lệnh giám sát bệnh nhân không bị giam giữ (*Non-custodial supervision orders*)

Những tập sách khác trong loạt bài nói về

'Quyền hạn của quý vị'

- Bệnh nhân thuộc thẩm quyền của tòa án (lệnh giam giữ và kiểm soát tạm thời) (*Forensic (remand and interim disposition order) patients*)
- Tiếp tục điều trị (phần 12A-12D) bệnh nhân bị buộc phải điều trị (*Continuing treatment (section 12A-12D) involuntary patients*)
- Lệnh kiểm tra và chẩn bệnh, lệnh kiểm tra và điều trị (*Assessment orders and diagnosis, assessment and treatment orders*)
- Chữa trị bệnh tâm thần bằng phương pháp giải phẫu não bộ (*Psychosurgery*)

Những tập sách này cùng với những tài liệu khác được phổ biến bằng khổ chữ lớn trên mạng theo địa chỉ www.health.vic.gov.au/mentalhealth.

Những tập sách chọn lọc cũng được phổ biến bằng những ngôn ngữ khác.

Cơ quan xuất bản: Phân Bộ Y Tế Tâm Thần và Ma Túy, Bộ Dịch Vụ Nhân Sinh Chính Quyền Bang Victoria, Melbourne, Victoria, Úc Châu.

© Bản quyền của Bộ Dịch Vụ Nhân Sinh Bang Victoria, 2008

Ấn phẩm này có thể được sao chép lại một phần hay toàn bộ nếu bản quyền được công nhận.

Tháng Chín năm 2008 (080519)

Được sự ủy quyền của Chính Quyền Bang Victoria, Melbourne.

Quý vị có cần tập sách này theo dạng khác hay không?

Nếu cần tập sách này theo dạng khác, quý vị nên thảo luận với nhân viên phụ trách trường hợp của quý vị hay nhân viên chữa trị.